
OFFERYNNAU STATUDOL CYMRU

2011 No. 734

Rheoliadau Gofal Iechyd Annibynnol (Cymru) 2011

RHAN IV

Gofynion Ychwanegol sy'n Gymwys i Ysbytai Annibynnol

Pennod 1

Gwasanaethau Patholeg, Dadebru a Thrin Plant mewn Ysbytai Annibynnol

Cymhwyso rheoliadau 37 i 39

- 36.**—(1) Mae rheoliadau 37 i 39 yn gymwys i ysbytai annibynnol o'r mathau canlynol—
- (a) y rhai a ddiffinnir yn adran 2(3)(a)(i) o'r Ddeddf ac eithrio sefydliadau sydd wedi'u heithrio gan reoliad 3(3); a
  - (b) y rhai lle mae triniaeth feddygol, gan gynnwys llawdriniaeth gosmetig, yn cael ei darparu o dan anesthesia neu dawelydd.
- (2) Mae rheoliad 37 yn gymwys hefyd i unrhyw sefydliad sy'n darparu gwasanaethau patholeg.

Gwasanaethau patholeg

- 37.** Rhaid i'r person cofrestredig sicrhau—
- (a) bod ystod ddigonol o wasanaethau patholeg ar gael i fodloni anghenion yr ysbyty;
  - (b) y darperir y gwasanaethau hynny yn unol â safon briodol;
  - (c) y gwneir trefniadau priodol ar gyfer casglu sbesimenau patholeg, ac ar gyfer eu cludo (os darperir gwasanaethau patholeg y tu allan i'r ysbyty); ac
  - (ch) bod modd bob amser adnabod y person y cymerwyd sbesimen ohono, ac adnabod y sbesimen.

Dadebru

38.—(1) Rhaid i'r person cofrestredig baratoi a rhoi ar waith ddatganiad ysgrifenedig o'r polisïau sydd i'w cymhwyso a'r gweithdrefnau sydd i'w dilyn yn yr ysbyty mewn perthynas â dadebru cleifion a rhaid iddo adolygu'r datganiad hwnnw bob blwyddyn.

- (2) Rhaid i'r person cofrestredig sicrhau bod y polisïau a'r gweithdrefnau a roddir ar waith yn unol â pharagraff (1)—
- (a) yn rhoi ystyriaeth briodol i hawl pob claf sydd â'r galluedd i wneud hynny i roi neu wrthod rhoi cydsyniad i driniaeth;
  - (b) yn rhoi ystyriaeth briodol i benderfyniadau dilys a chymwys a wneir ymlaen llaw gan gleifion o dan Ddeddf 2005;
  - (c) ar gael, os gofynnir am eu gweld, i bob claf ac i unrhyw berson sy'n gweithredu ar ran claf; ac

- (ch) yn cael eu cyfathrebu i, a'u deall gan, bob cyflogai a phob ymarferydd meddygol â breintiau ymarfer a allai fod yn gysylltiedig â phenderfyniadau ynghylch dadebru claf.

Trin plant

- 39.** Rhaid i'r person cofrestredig sicrhau, pan fo plentyn yn cael ei drin yn yr ysbyty—
- (a) y trinnir y plentyn mewn llety ar wahân i'r llety y trinnir cleifion sy'n oedolion ynddo;
  - (b) y bodlonir yr anghenion meddygol, corfforol, seicolegol, cymdeithasol ac addysgol penodol a'r anghenion penodol o ran goruchwyllo sy'n deillio o oedran y plentyn;
  - (c) y darperir y driniaeth i'r plentyn gan bersonau sydd â chymwysterau, sgiliau a phrofiad priodol ar gyfer trin plant;
  - (ch) yr hysbysir rhieni'r plentyn yn llawn ynghylch cyflwr y plentyn ac, i'r graddau y bo'n ymarferol, yr ymgynghorir â hwy ynglŷn â phob agwedd ar y driniaeth a roddir i'r plentyn, ac eithrio pan fo'r plentyn ei hunan yn gymwys i roi cydsyniad i driniaeth ac nad yw'n dymuno i neb hysbysu nac ymgynghori â'i rieni felly.

Pennod 2

Ysbytai Annibynnol Lle y Darperir Gwasanaethau Rhestredig Penodol

Gweithdrefnau llawfeddygol

- 40.**—(1) Pan ddarperir triniaeth feddygol (gan gynnwys llawdriniaeth gosmetig) o dan anesthesia neu dawelydd mewn ysbyty annibynnol, rhaid i'r person cofrestredig sicrhau—
- (a) bod pob theatr llawdriniaethau wedi ei chynllunio, ei chyfarparu a'i chynnal hyd at safon sy'n briodol i'r dibenion y bwriedir ei defnyddio ar eu cyfer;
  - (b) y cyflawnir pob llawdriniaeth gan, neu o dan gyfarwyddyd, ymarferydd meddygol sydd â chymwysterau, sgiliau a phrofiad addas;
  - (c) bod nifer priodol o gyflogeion sydd â chymwysterau, sgiliau a phrofiad addas yn bresennol yn ystod pob gweithdrefn lawdriniaethol; ac
  - (ch) bod y claf yn cael triniaeth briodol—
    - (i) cyn rhoi'r anesthetig neu'r tawelydd;
    - (ii) tra'n cael y weithdrefn lawfeddygol;
    - (iii) tra'n ymadfer ar ôl anesthesia cyffredinol; a
    - (iv) yn y cyfnod wedi'r llawdriniaeth.
- (2) Rhaid i'r person cofrestredig sicrhau, cyn bod claf sydd â'r galluedd i wneud hynny yn cydsynio i unrhyw lawdriniaeth a gynigir gan yr ysbyty annibynnol, bod y claf wedi cael gwybodaeth eglur a chynhwysfawr ynglŷn â'r weithdrefn ac unrhyw risgiau sy'n gysylltiedig â hi.
- (3) Yn achos claf nad oes ganddo alluedd i gydsynio i lawdriniaeth, rhaid, os oes modd, darparu'r wybodaeth a grybwyllir ym mharagraff (2) i'w gynrychiolwyr.
- (4) Yn achos claf nad oes ganddo alluedd i gydsynio i lawdriniaeth, rhaid i'r person cofrestredig roi sylw priodol i unrhyw benderfyniadau dilys a chymwys a wnaed ymlaen llaw gan y claf o dan Ddeddf 2005.

Triniaeth ddeintyddol o dan anesthesia cyffredinol

- 41.** Pan fo'r driniaeth a ddarperir mewn ysbyty annibynnol yn cynnwys triniaeth ddeintyddol o dan anesthesia cyffredinol, rhaid i'r person cofrestredig sicrhau—

- (a) bod cymwysterau, sgiliau a phrofiad addas gan y deintydd ac unrhyw gyflogeion sy'n ei gynorthwyo i ddelio ag unrhyw argyfwng a all ddigwydd yn ystod neu o ganlyniad i'r anesthesia cyffredinol neu'r driniaeth; a
- (b) bod cyfleusterau, cyffuriau a chyfarpar digonol ar gael i ddelio ag unrhyw argyfwng o'r fath.

Gwasanaethau obstetrig – staffio

42.—(1) Mae'r rheoliad hwn a rheoliad 43 yn gymwys i ysbyty annibynnol lle darperir gwasanaethau obstetrig ac, mewn perthynas â geni plant, gwasanaethau meddygol.

(2) Rhaid i'r person cofrestredig benodi Pennaeth Gwasanaethau Bydwreigiaeth i fod yn gyfrifol am reoli'r ddarpariaeth o wasanaethau bydwreigiaeth yn yr ysbyty annibynnol, ac yn ogystal, ac eithrio mewn achosion lle y darperir y gwasanaethau obstetrig yn yr ysbyty gan fydwragedd yn bennaf, Pennaeth Gwasanaethau Obstetrig y cynhwysir ei enw yn y gofrestr feddygol arbenigol mewn perthynas ag arbenigedd mewn obstetreg, i fod yn gyfrifol am reoli'r ddarpariaeth o wasanaethau obstetrig.

(3) Rhaid i'r person cofrestredig sicrhau bod y proffesiynolyn gofal iechyd sy'n bennaf cyfrifol am ofalu am fenywod beichiog a chynorthwyo adeg geni plant yn fydwraig, yn ymarferydd cyffredinol sydd â chymwysterau priodol, neu'n ymarferydd meddygol y cynhwysir ei enw yn y gofrestr feddygol arbenigol mewn perthynas ag arbenigedd mewn obstetreg.

(4) Os darperir y gwasanaethau obstetrig mewn ysbyty annibynnol yn bennaf gan fydwragedd, rhaid i'r person cofrestredig sicrhau bod gwasanaethau ymarferydd meddygol sy'n gymwys i ddelio ag argyfyngau obstetrig ar gael bob amser.

(5) Rhaid i'r person cofrestredig sicrhau bod proffesiynolyn gofal iechyd sy'n gymwys i ymgymryd â dadebru baban newydd anedig ar gael yn yr ysbyty bob amser a bod sgiliau'r person hwnnw yn cael eu hadolygu'n rheolaidd ac, os oes angen, eu diweddarau.

Gwasanaethau obstetrig – gofynion pellach

43.—(1) Rhaid i'r person cofrestredig sicrhau—

- (a) y rhoddir gwybod am farwolaeth unrhyw glaf mewn ysbyty annibynnol, sy'n digwydd yn ystod, neu o ganlyniad i, feichiogrwydd neu eni plentyn; a
- (b) y rhoddir gwybod am unrhyw farw-enedigaeth neu farwolaeth plentyn newydd-anedig mewn ysbyty annibynnol,

i unrhyw berson sy'n cynnal ymchwiliad i farwolaethau o'r fath ar ran Gweinidogion Cymru.

(2) Rhaid i'r person cofrestredig sicrhau bod cyfleusterau ar gael o fewn yr ysbyty i ddarparu triniaeth ddigonol i gleifion yr oedd angen ymyrraeth lawfeddygol arnynt, neu y defnyddiwyd gefeiliau arnynt wrth eni eu plentyn, a sicrhau y gofelir am gleifion o'r fath gan fydwraig a chanddi brofiad priodol.

(3) Rhaid i'r person cofrestredig sicrhau bod trefniadau priodol yn bodoli ar gyfer trosglwyddo claf a'i phlentyn newydd-anedig, ar unwaith pan fo angen, i gyfleusterau gofal critigol o fewn yr ysbyty neu mewn man arall yn y cyffiniau agos.

(4) Rhaid i'r person cofrestredig sicrhau bod trefniadau priodol yn bodoli ar gyfer trin, ac, os oes angen, trosglwyddo claf sy'n sâl iawn neu blentyn newydd-anedig i gyfleuster gofal arbenigol.

(5) Rhaid i'r person cofrestredig sicrhau bod cofnod mamolaeth yn cael ei gynnal ar gyfer pob claf sy'n cael gwasanaethau obstetrig a phob plentyn a enir yn yr ysbyty, ac—

- (i) y cynhwysir ynddo'r manylion a bennir yn rheoliad 23(1)(a) ac yn Rhannau I a II o Atodlen 4; a

(ii) y delir gafael ar y cofnod mamolaeth am gyfnod o ddim llai na 25 mlynedd sy'n dechrau ar ddyddiad y cofnod diwethaf; a bydd gofynion rheoliad 23(2) yn gymwys i'r cofnod hwnnw.

(6) Yn y rheoliad hwn—

mae i “marw-enedigaeth” yr ystyr a roddir i “*stillbirth*” yn Neddf Cofrestru Genedigaethau a Marwolaethau 1953(1);

ystyr “marwolaeth plentyn newydd-anedig” (“*neonatal death*”) yw marwolaeth plentyn cyn diwedd y cyfnod o 28 diwrnod sy'n dechrau gyda dyddiad geni'r plentyn.

Terfynu beichiogrwydd

44.—(1) Mae'r rheoliad hwn yn gymwys i ysbyty annibynnol lle y terfynir beichiogrwydd.

(2) Rhaid i'r person cofrestredig sicrhau na dderbynnir unrhyw glaf i ysbyty i derfynu beichiogrwydd, ac na fyddir ac na dderbynnir ffi oddi wrth glaf mewn perthynas â therfynu, oni dderbyniwyd dwy dystysgrif barn mewn perthynas â'r claf.

(3) Rhaid i'r person cofrestredig sicrhau bod y tystysgrifau barn sy'n ofynnol o dan baragraff (2) yn cael eu cynnwys gyda chofnod meddygol y claf, o fewn ystyr rheoliad 23.

(4) Rhaid i'r person cofrestredig sicrhau na therfynir unrhyw feichiogrwydd ar ôl 20fed wythnos y beichiogiad, oni bai—

(a) bod y claf yn cael ei drin gan bersonau a chanddynt gymwysterau, sgiliau a phrofiad addas i derfynu beichiogrwydd yn hwyr; a

(b) bod gweithdrefnau priodol wedi'u sefydlu i ddelio ag unrhyw argyfwng meddygol sy'n digwydd yn ystod y terfynu neu o ganlyniad iddo.

(5) Rhaid i'r person cofrestredig sicrhau na chaiff unrhyw feichiogrwydd ei derfynu ar ôl 24ain wythnos y beichiogiad.

(6) Rhaid i'r person cofrestredig sicrhau y cedwir cofrestr yn yr ysbyty o'r cleifion sy'n terfynu eu beichiogrwydd, ac—

(i) bod y gofrestr honno ar wahân i'r gofrestr o gleifion sydd i'w chadw o dan baragraff 1 o Atodlen 3;

(ii) y cwblheir y gofrestr mewn perthynas â phob claf ar yr adeg y cyflawnir y terfyniad; a

(iii) y delir gafael ar y gofrestr am gyfnod o ddim llai na thair blynedd, sy'n cychwyn ar ddyddiad y cofnod olaf.

(7) Rhaid i'r person cofrestredig baratoi a gweithredu gweithdrefnau priodol yn yr ysbyty er mwyn sicrhau bod meinweoedd ffetysol yn cael eu trin â pharch.

(8) Yn y rheoliad hwn, ystyr “tystysgrif barn” (“*certificate of opinion*”) yw tystysgrif sy'n ofynnol gan reoliadau a wnaed o dan adran 2(1) o Ddeddf Erthyly 1967(2).

Defnyddio technegau neu dechnolegau penodol

45.—(1) Rhaid i'r person cofrestredig sicrhau na ddefnyddir unrhyw gynnyrch laser Dosbarth 3B neu Ddosbarth 4 (o fewn ystyr rheoliad 3(1)), na ffynhonnell golau dwys (o fewn ystyr y rheoliad hwnnw) mewn ysbyty annibynnol neu at ddibenion ysbyty o'r fath oni fydd yr ysbyty hwnnw wedi sefydlu protocol proffesiynol, a baratowyd gan ymarferydd meddygol neu ddeintydd hyfforddedig a phrofiadol o'r ddisgyblaeth berthnasol, y bwriedir darparu'r driniaeth yn unol ag ef, ac y darperir y driniaeth yn unol â'r protocol hwnnw.

---

(1) 1953 p.20.

(2) 1967 p.87.

(2) Rhaid i'r person cofrestredig gadw cofrestr yn y sefydliad o bob achlysur pan ddefnyddiwyd techneg neu dechnoleg y cyfeirir ati ym mharagraff (1), gan gynnwys yn y gofrestr—

- (a) enw'r claf y defnyddiwyd y dechneg neu'r dechnoleg mewn cysylltiad â'i driniaeth;
- (b) natur y dechneg neu'r dechnoleg dan sylw a'r dyddiad y'i defnyddiwyd;
- (c) enw'r person a'i defnyddiodd; ac
- (ch) os nad oedd y person a ddefnyddiodd y dechneg neu dechnoleg yn ymarferydd meddygol, deintydd neu berson cymwys arall, enw a chymwysterau perthnasol yr ymarferydd meddygol neu'r deintydd a baratodd y protocol proffesiynol y cyfeirir ato ym mharagraff (1).

(3) Rhaid i'r person cofrestredig sicrhau na ddefnyddir cynnyrch laser o'r fath na ffynhonnell golau dwys o'r fath yn yr ysbyty annibynnol nac at ei ddibenion, ac eithrio gan berson sydd wedi cael hyfforddiant priodol ac wedi dangos dealltwriaeth o'r canlynol—

- (a) y dull cywir o ddefnyddio'r cyfarpar dan sylw;
- (b) y risgiau sy'n gysylltiedig â defnyddio cynnyrch laser neu ffynhonnell golau dwys;
- (c) ei effeithiau biolegol ac amgylcheddol;
- (ch) y rhagofalon sydd i'w cymryd cyn defnyddio ac wrth ddefnyddio cynnyrch laser neu ffynhonnell golau dwys; a
- (d) y camau sydd i'w cymryd os digwydd unrhyw ddamwain, argyfwng, neu ddigwyddiad andwyol arall.

Pennod 3

Ysbytai Iechyd Meddwl

Cymhwyso rheoliadau 47 i 50

46. Mae rheoliadau 47 i 50 yn gymwys i ysbytai annibynnol o'r mathau canlynol—

- (a) y rhai y mae darparu triniaeth feddygol neu seiciatrig ar gyfer anhwylder meddwl yn brif ddiben iddynt; a
- (b) y rhai lle y darperir triniaeth neu nyrsio (neu'r ddau) i bersonau sy'n agored i'w caethiwo o dan Ddeddf Iechyd Meddwl 1983.

Diogelwch cleifion ac eraill

47.—(1) Rhaid i'r datganiad o bolisiau a gweithdrefnau sydd i'w baratoi a'i weithredu gan y person cofrestredig yn unol â rheoliad 9(1)(d) gynnwys polisiau a gweithdrefnau mewn perthynas â'r canlynol—

- (a) asesu tueddiad claf tuag at drais a hunan-niwed;
- (b) darparu gwybodaeth i gyflogeion ynghylch canlyniad asesiad o'r fath;
- (c) asesu effaith cynllun safle mangre'r ysbyty, ei bolisiau a'i weithdrefnau, ar y risg y bydd claf yn niweidio ei hunan neu berson arall; ac
- (ch) darparu hyfforddiant i alluogi cyflogeion i leihau'r risg y bydd claf yn niweidio ei hun neu berson arall.

(2) Yn benodol, rhaid i'r person cofrestredig baratoi a gweithredu protocol ar hunanladdiad yn yr ysbyty sy'n ei gwneud yn ofynnol—

- (a) cynnal archwiliad cynhwysfawr o gyflwr meddwl pob claf;
- (b) gwerthuso hanes anhwylder meddwl y claf, gan gynnwys adnabod tueddiadau hunanladdol;

- (c) gwneud asesiad o dueddiad y claf i hunanladdiad; ac
- (ch) pan fo angen, cymryd camau priodol i leihau'r risg y gallai'r claf ladd ei hunan.

Ymwelwyr

48. Rhaid i'r person cofrestredig baratoi a gweithredu polisiau a gweithdrefnau ysgrifenedig yn yr ysbyty mewn perthynas â chleifion yn derbyn ymwelwyr.

Cofnodion iechyd meddwl

49. Rhaid i'r person cofrestredig sicrhau y delir gafael ar unrhyw gofnodion y mae'n ofynnol eu gwneud o dan Reoliadau Iechyd Meddwl (Ysbyty, Gwarcheidiaeth, Triniaeth Gymunedol a Chydsynio i Driniaeth) (Cymru) 2008(3), ac sy'n ymwneud â chadw claf yn gaeth neu roi triniaeth i glaf mewn ysbyty annibynnol, am gyfnod o ddim llai na phum mlynedd sy'n dechrau ar y dyddiad pan fo'r person y mae'r cofnodion yn ymwneud ag ef yn peidio â bod yn glaf yn yr ysbyty.